

KVÆRNDRUP KIRKE

Kværndrup Kirke ligger højt paa en bakkekam i den gamle (sydlige) del af byen ved hovedvejen Odense—Svendborg, ca. 16 km nord for sidstnævnte købstad. Kirkegaarden, der delvis er anlagt i terrasser paa bakkenskraaningerne, er indhegnet af stendiger og omkranset af høje, gamle træer.

Den ældste del af kirkebygningen stammer fra det 12. aarh.; dens profilerede sokkel og de store kvader- og kampesten ses tydeligt i kirkemuren, ligesom et lille romansk vindue endnu er bevaret og ses til højre for vaabenhuset. Efter 1350 er kirken forlænget mod vest, og noget senere igen er de smukt formede hvælvinger indbygget i kirkerummet og taarnet og vaabenhuset opført. Taarnet er mod sædvane bygget over koret; det blev i 1889 ombygget paa grund af brøstfældighed. Endelig er omkring 1600-Tallet kirkens korsarme føjet til, bestemt tilaabne begravelser. Det sydlige, saakaldt Ulfeldske Kapel er smykket med det vist enestaaende epitafiepanel i sandsten over slægten Ulfeld, ligesom de prægtige ligsten over bl. a. Frands og Laurids Brockenhauus findes her, og under kapellet er der en krypt, hvor en række kister, bl. a. forannævntes, endnu henstaaer iaabnen begravelse. I den nordre korsarm fandt en række Kværndrup-præster deres sidste hvilested (provst Steenstrup †1775 var den sidste).

1559 gav Frederik II Frands Brockenhauus til Egeskov og hans arvinger patronatsret til kirken, som da var meget forfalden, »at han aarlig maa lade oppebære al Kirkens Rente og Rettighed, og siden forvende samme til Kirkens Bedste«. Endnu i 1951 er Egeskov kirketiede-ejer, og dets skiftende besiddere har skænket kirken dens inventar og værdifulde altersølv, ligesom dens historiske minder for storstedelen er knyttet til Egeskov. Kirkens ældste inventar, en granit-døbefont saa gammel som kirken selv, blev, efter nogle aar at have staaet i præstegaardshaven, i 1868 erhvervet til Kerteminde Valgmenighedskirke. Den nuværende døbefont af sandsten er fra 1865, da kirken blev hovedrestaureret og fik nye stolestader og alteropstilling i ny-gotik med et kunstnerisk værdiløst alterbillede, forestillende Kristus, der velsigner de smaa børn, malet af Johs. Jensen. Kirkens 2 klokker er fra henholdsvis 1579 og 1589, omstøbt i 1842.

Nærværende hefte er samlet og udgivet af lensbaron Hans Berner Schilden Holsten, Langesø, hvem Kværndrup menighedsraad herved bringer vor hjertelige tak for denne smukke publikation af Kværndrup Kirkes historiske minder.

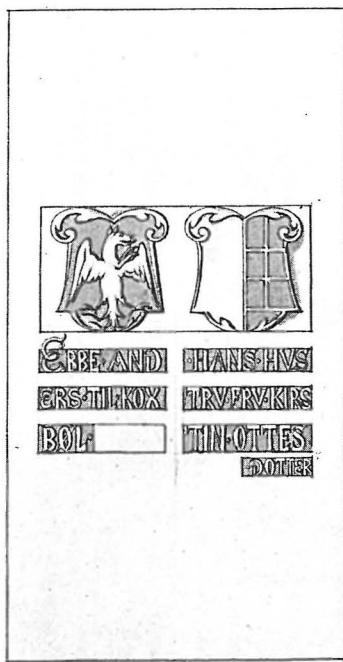
T. Ryberg Schou.
Sognepræst.

Anders Eriksen (Ulfeld) til Kogsbolle, † 1456. Ligsten
Tegning af Abildgaard i Nationalmuseet

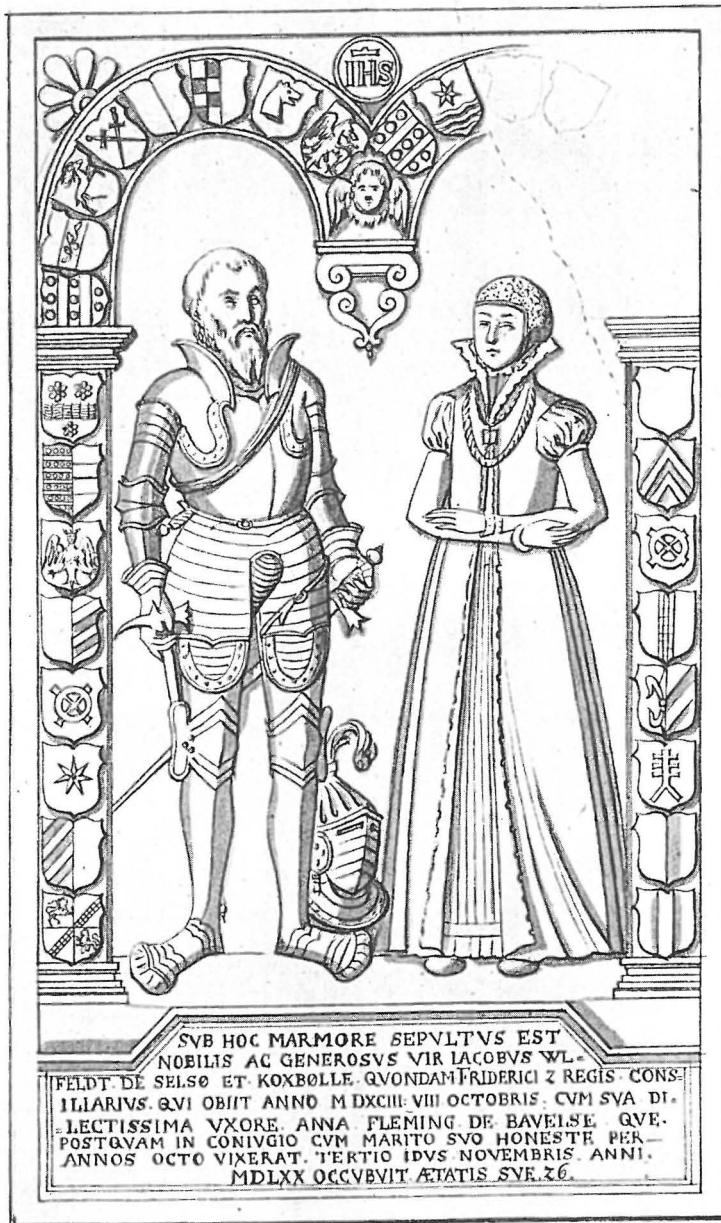
Mette Palnesdatter (Sverin), † 1485. Ligsten
Tegning af Abildgaard i Nationalmuseet

Ebbe Andersen (Ulfeld) til Kogsbolle
og Kirsten Ottesdatter Bøistrup. Ligsten
Tegning af Abildgaard i Nationalmuseet

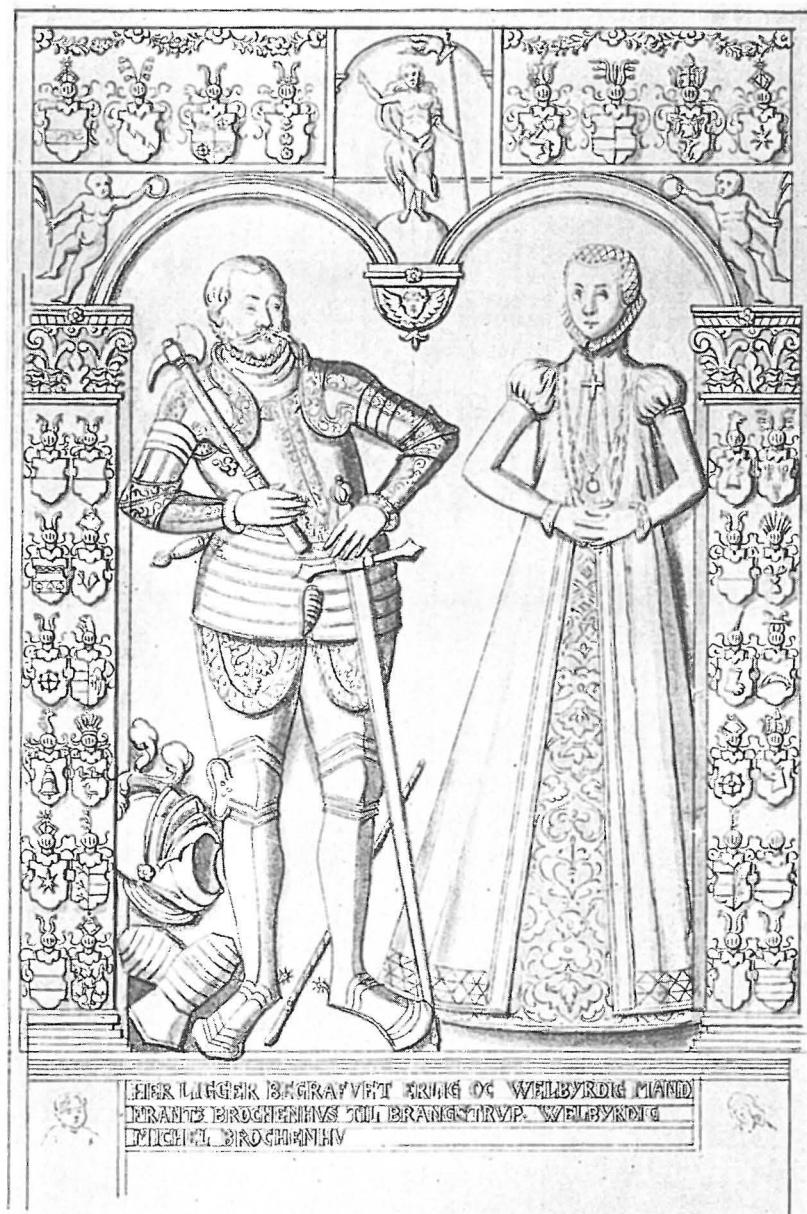

Knud Ebbesen (Ulfeld) til Kogsbolle, † 1540,
og Anne Eriksdatter Hardenberg, † 1564. Ligsten
Tegning af Abildgaard i Nationalmuseet

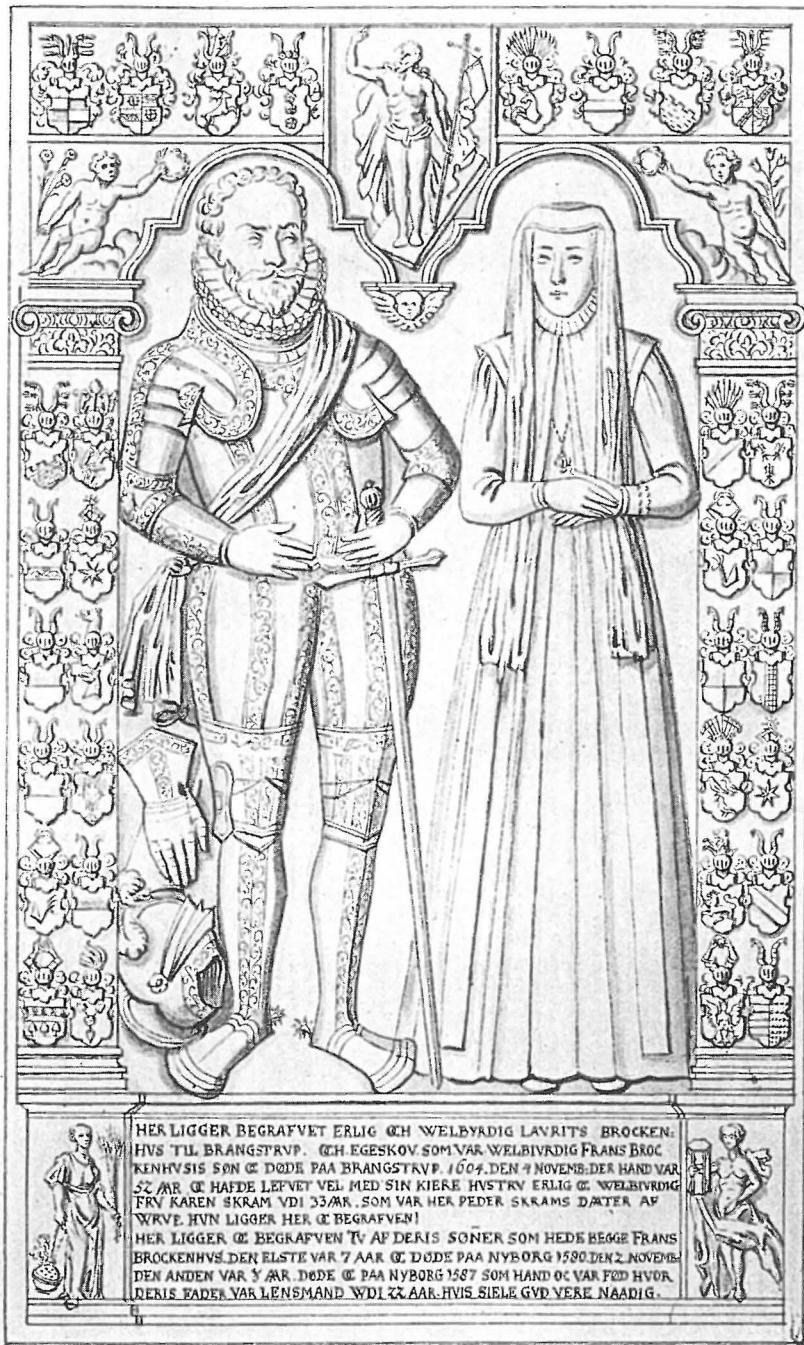
SUB HOC MARMORE SEPVLTVS EST
NOBILIS AC GENEROSVS VIR IACOBVS WL-
FELDT DE SELSO ET KOXBOLLE QVONDAM FRIDERICI 2 REGIS CONS-
ILLARIUS QVI OBIIT ANNO M DCLXIII: VIII OCTOBRIS. CVM SVA DI-
LECTISSIMA VXORE. ANNA FLEMING DE BAVELSE QVE-
POSTQVAM IN CONIVGIO CVM MARITO SVO HONESTE PER-
ANNOS OCTO VIXERAT. TERTIO IDVS NOVEMBRIS ANNI
MDLXX OCCVBIT ATATIS SYE 76.

Jakob Ulfeld til Selsø og Kogsbelle, † 1593,
og Anne Jakobsdatter Flemming til Bavelse, † 1570. Ligsten
Tegning af Abildgaard i Nationalmuseet

HER LIGGER BAGRAVET FRANS OC WELBYRDIG MAND
FRANTS BROCKENHUS TIL BRANGSTRUP. WELBYRDIG
MICH'L BROCKENHUS

Frands Brockenhuis, † 1569, og Anne Tinhus, † 1565. Ligsten
Tegning af Abildgaard i Nationalmusæet

Laurids Brockenhus, † 1604, og Karen Skram, † 1625. Ligsten
Tegning 1762 af Abildgaard i Nationalmuseet

ERIK ANDERSEN (ULFELD)
 1386 af Koxbøle, † 1420, g. ANNE ABILDGAARD
 Begge begravede i Vindinge Kirke, deres Lig flyttedes 1616 til Kvaerndrup Kirke.
 1
 ANDERS ERIKSEN (ULFELD)
 1414 i Koxbøle, † ifølge Ligstenen 1456, g. ²⁾ METTE PALNESDATTER SVERIN, † 1485
 1
 EBBE ANDERSEN (ULFELD)
 til Kogsbølle, levede vist 1502, g. KIRSTEN OTTESDATTER BØISTRUP
 1
 KNUD EBBESSEN (ULFELD)
 til Kogsbølle, † 1540, g. ANNE ERIKSDATTER HARDENBERG, † 1564
 1
 JAKOB ULFELD
 til Kogsbølle (Ulfeldsholm) og Selsø, f. ca. 1535, † 1593,
 g. 1562 ANNE JAKOBSDATTER FLEMMING til Bavelse, hvis Moder var MAREN JUEL, f. 1544, † 1570
 1
 JAKOB ULFELD
 til Ulfeldsholm, Egeskov og Orebygaard, f. 1567, † 1630, Rigskansler,
 g. 1599 BIRGITTE LAURIDSDATTER BROCKENHUUS til Urup, f. 1580, † 1656

Ulfeldernes Kapel i sin nuværende Skikkelse

Panel af sortmalet Sandsten med 13 Vaabener og Navne, indrettet 1616.

Vaabenerne: Ulfeld-Abildgaard-Ulfeld-Sverin-Ulfeld-Boistrup-Ulfeld-Hardenberg-Ulfeld-Flemming
 Endvidere: Juel-Ulfeld-Brockenhuus

I Nationalmuseets 2. Afdeling opbevares en Protokol i Folio vedrørende Kværndrup Kirke, indbundet i rødt Skind og forsynet med Guldtryk og Guldsnit. Den er afgivet 1921 af Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg og stammer fra de af dette i Østrig erhvervede Ulfeld'ske Sager.

Protokollen er udarbejdet paa Foranledning af NIELS KRAGS Enke, SOPHIA JUSTSDATTER JUEL (1706—85), og underskrevet af hende 22. April 1765 og medunderskrevet af Sognepræsten, Provst JOHANNES STEENSTRUP, samt Degnen CHRISTIAN WINECHE. Den er formentlig, sammen med andre Minder om Slægten, rekvireret af CORFITZ ULFELDS og LEONORA CHRISTINES Sonnesøn Greve CORFITZ ANTON ULFELD, i hvis østrigske Efterslægt den er nedarvet.

Den bestaar af 82 Blade og rummer, foruden en Indledning i en oval Ramme, 28 Tegninger, hvoraf flere er farvelagte og med Angivelse af Maal.

Billederne forestiller:

De 4 første er de 4 meget smukke gothiske Ligsten, der ligger i det Ulfeldske Kapels Gulv foran Sandstenspanelet.

Nr. 5. JAKOB ULFELDS og ANNE FLEMMINGS Ligsten — Tegningen ligner ABILDGAARDS.

Nr. 6. Sandstenspanelet i hele sin Længde i Farver og tilhøjre ses den sorte Indskriftssten med Guld Bogstaver.

Nr. 7. Del af Panelet med ULFELD—ABILDGAARD Vaaben i Farver 17,5 × 17 cm

Nr. 8. - - - - - —SVERIN - - -

Nr. 9. - - - - - —BOISTRUP - - -

Nr. 10. - - - - - —HARDENBERG - - -

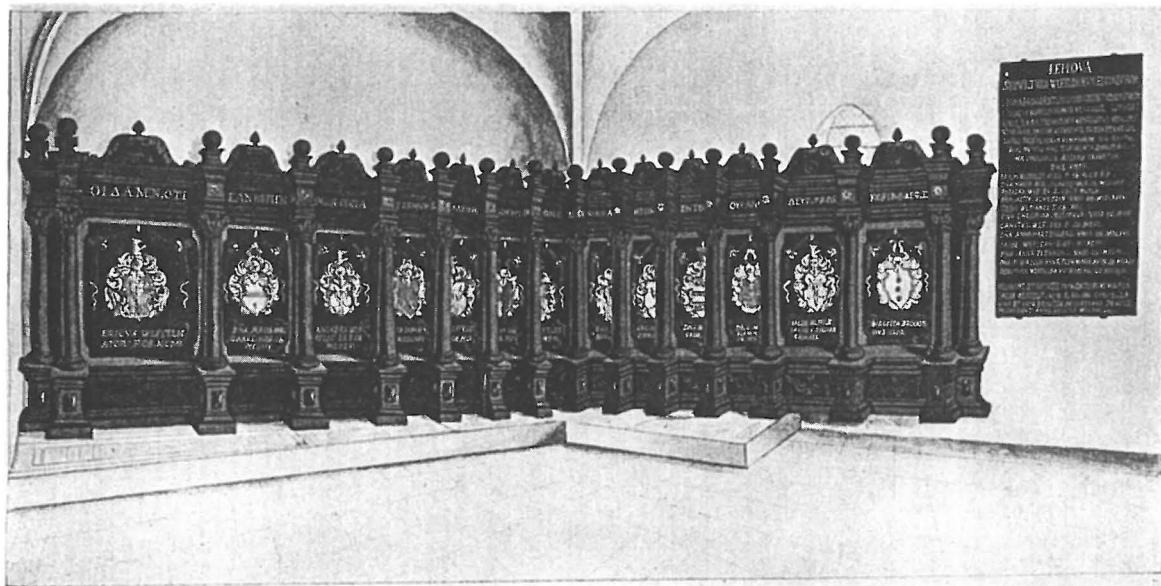
Nr. 11. - - - - - —FLEMMING - - -

Nr. 12. - - - - - JUEL —

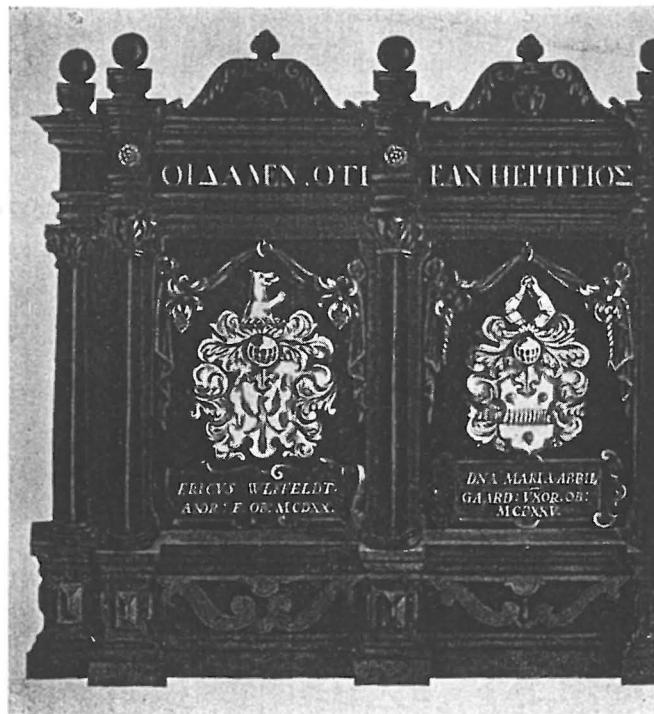
Nr. 13. - - - - - ULFELD—BROCKENHUUS - - -

Nr. 14. Den hoje sorte Sten med forgylt Indskrift.

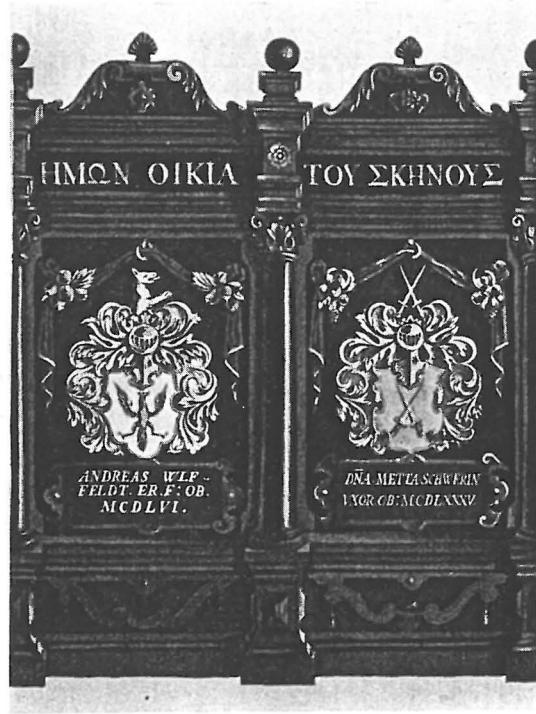
Nr. 15. Grundplan af Krypten med 10 sorte Kister tilvenstre og 6 sorte Kister tilhøjre. Paa de 13 af de ret smaa Kister er der med Sølv aftegnet de Indskriftsplader, som fandtes paa Kisterne, og som med deres Indskrifter er aftegnede som Nrr. 16 til 28 i Protokollen. De ganske smaa Sølvplader paa de i Grundplanen aftegnede Kister er — maaske med en enkelt Undtagelse — af ganske samme Form — ovale, firkantede, og een hjerteformet — som de tilsvarende i Protokollen tegnede Indskriftstavler.

Ulfeldernes Kapel
Farvelagt Billede i Protokollen fra 1765

Ulfeld

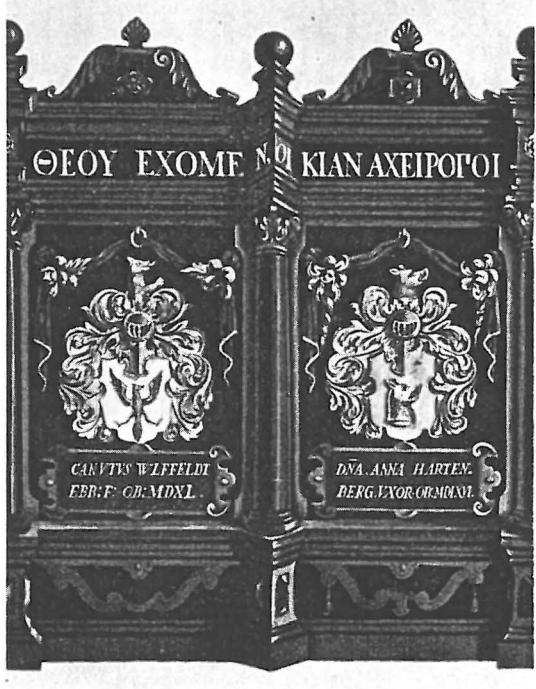
Ulfeld

Sverin

Ulfeld

Boistrup

Ulfeld

Hardenberg

Ulfeld

Juel

Ulfeld

Brockenhus

Sort Sten
med forgylldt Indskrift

Farvelagte Billeder i Protokollen fra 1765

Nationalmuseets Protokol fra 1765 om Slægten ULFELD i Kværndrup Kirke. Grundplan af Krypten. Tilhøje for Indgangen 6 sorte Kister:

Kiste Nr. 1 ... LAVRIDTZ WLFELD til Vrvp fød paa Hindtzgavl Slott 1605 den 24. Ianvarij ... heeden kaldet vdi Otthense 1659 deng niende Ivljy vdi hands Alders 54. Aar.

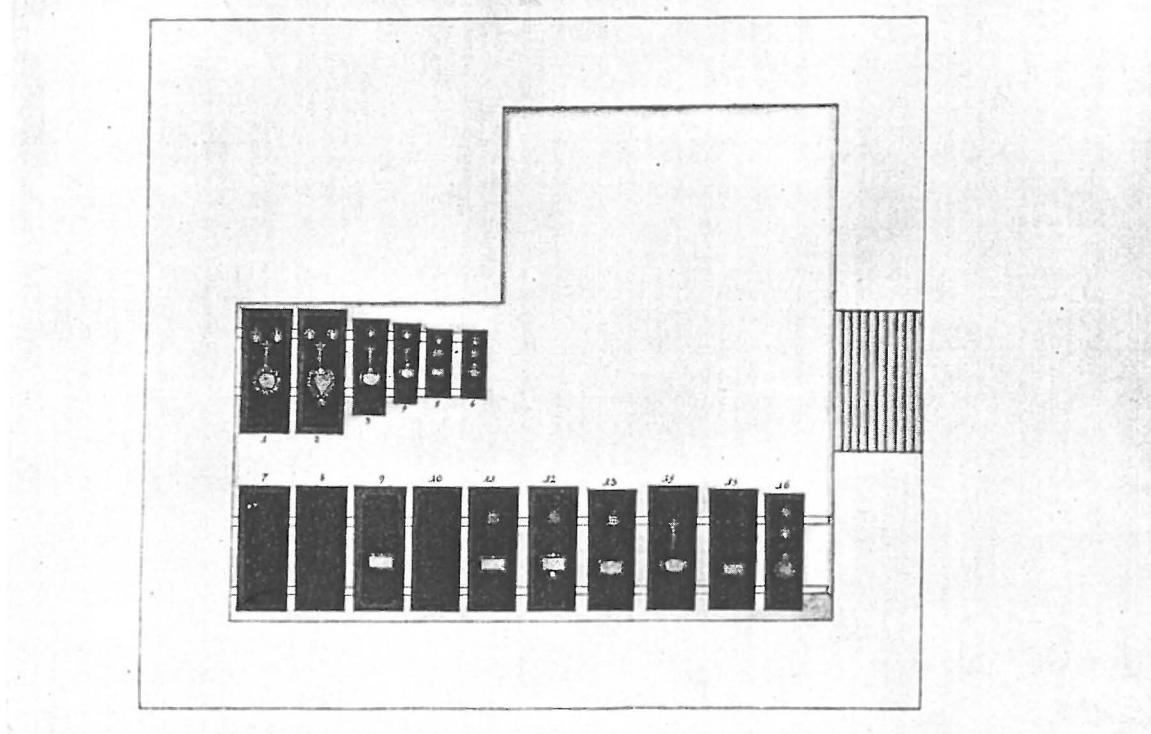
Kiste Nr. 2 ... Frue ELLSSE PARSBJERG Salig LAURIDTZ VLFELDTZ til Vrup, som drog sit første Suk i Verden paa Stiernholm Slott i Jylland d. 9. Maij 1624 ... Anno 1639 kom hun i egteskab med ... LAURITZ VLFFELDT til Vrup ... døde ... paa Husum i Sieland ... den 5. Septembr [Aar ikke anført] ... og holt her sin pillegrims færd i 60 aar, 4 Maaneder og 8 dage.

Kiste Nr. 3 ... IACOB WLFELD ... LAVRIDZ WLFELD til Egeskov og ... Frve ELSE PARSBERG Søn. Hand blef fød paa Haridsløfgaard den 29. April Aar 1641 ... oc kallede Gvd alsammægtigste hanem den 18. Febrvarij 1648 ... sammested.

Kiste Nr. 4 ... OLVF WLFELDT som er fød paa Harridslefgaard i Fyen Ao 1643 den 2. November ... Hans Fader ... LAVRIDZ WLFELDT til Egeskov ... oc kaldede Gvd ... hannom i Kiøbinghavn Anno 1644 den 19. Ivnii.

Kiste Nr. 5 ... MOGENS WLFELD ... LAVRIDS WLFELD til Egeskov ... Søn. Hand blef fød paa Harridslefgaard den 29. October Aar 1644. ... oc kallede Gvd ... hannem den 16. Ianvarii 1645 ... sammested.

Kiste Nr. 6 ... OLVF WLFELDT ... LAVRIDTZ til Egeskov ... Søn. Hand blevf fød paa Harridsløfgaard den 14. Avgvsti Aar 1646 ... oc kallede Gvd ... hannom den 17. Novemb. 1646. sammested.

Grundplan af Kirkens Krypt
Billedet i Protokollen fra 1765

Til venstre for Indgangen 10 sorte Kister:

Kiste Nr. 7 uden Indskriftsplade.

Kiste Nr. 8 uden Indskriftsplade.

Kiste Nr. 9 ... IACOB WLFELD till Vrvp Danmarkis Riges Raad oc Rigens Cantzeller som er fød paa Bafvelse i Sielland den 25 Ivlii 1567 oc heden kaldet af Herren vdi Kiøbinghafn den 25. Ivnii 1630.

Kiste Nr. 10 uden Indskriftsplade.

Kiste Nr. 11 ... FRANDS Greve von WLFELD Friherre til Vrop Herre til Orebygaard ... den romerske keyserlige Mayest Kammerherre ... Som blev fød paa hans Fædrengaaard Wlfeldsholm den 30. Decemb. Anno 1601 af ... IACOB WLFELD ... oc kaldede vor Herre hannon vdi Hirstfeldt i Lante Hessen d. 14. Novemb. A. 1636. der hand var ongefehr 35 Aar gammel.

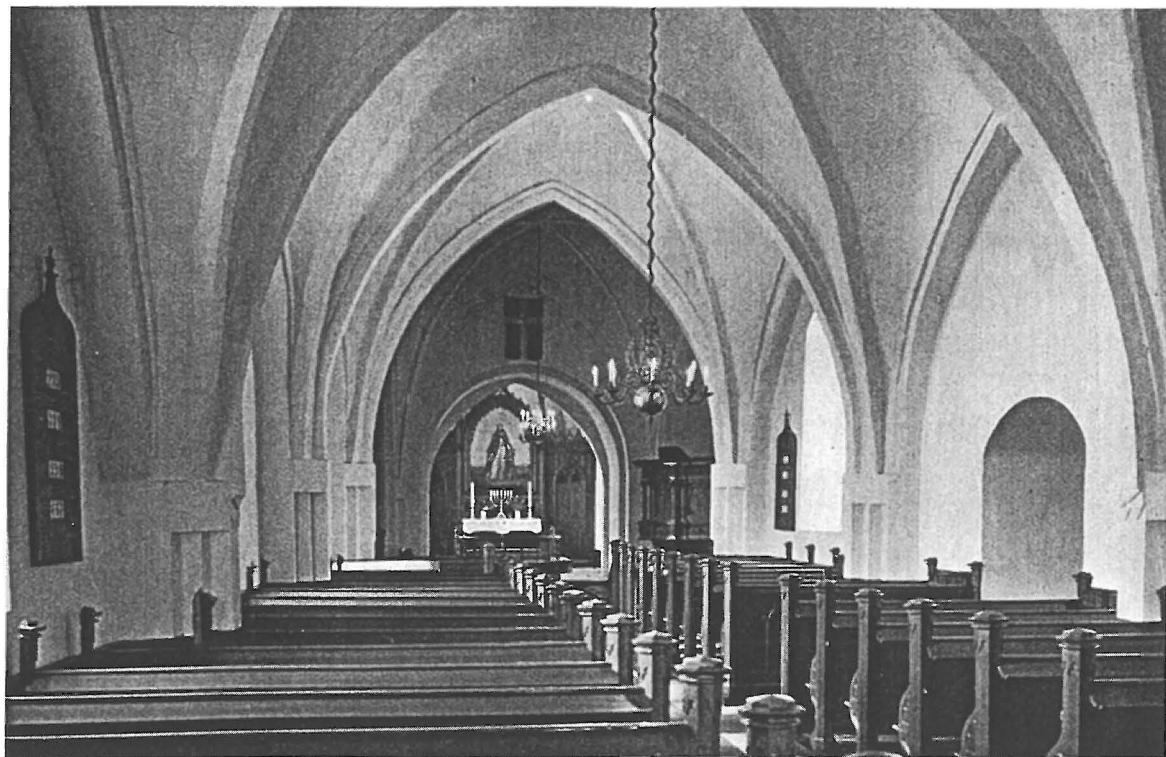
Kiste Nr. 12 ... IACOB WLFELDT IACOBSON til Vrop som var kong. Maytz Ritmester oc blef skvt for Lohen vdi Lante Brvnswig den 26. October 1625 aetatis 24. ....

Kiste Nr. 13 ... PEDER WLFELDT som var ... IACOB WLF. [I] til Vrop og ... Frve BIRGITTA BROKENHVS deris Søn oc kaldede Gvd hannon paa Nybor Slot den 29. Avgvsti Aar 1621 ...

Kiste Nr. 14 ... EYLER WLFELDT til Vrvp ... Befalingsmand paa Bøyling Kloster, som var født paa Nyborg Slott Aar 1613 den 30. Decembr. ... oc hos sin Herre oc Konning blef skvt paa Hans Kongelig Maytz Orlog Skib i Femmersvnd den 1. Ivlii Ao 1644 vdi hans Alders 31. Aar.

Kiste Nr. 15 ... TYGE WLFELDT til Orebygaard som var ... IACOB WLFELDT til Vrop ... oc ... Frve BIRETE BROCKENHVSSES Søn som døde paa Sor den 1. Octobris Anno 1637 vdi hans Alders 16. Aar.

Kiste Nr. 16 ... Iomfrve LEONORE WLFELDT, som er ... LAVRIDTZ WLFELDT til Vrvp oc ... Frve ELSE PARNSBERG deres Daatter, oc var hvn fød paa Stiernholms Slott Anno 1649 den 17. Decembr. oc saligen hensoff vdi Herren paa Stiernholms Slott den 8. May 1653.

Kværndrup Kirkes Indre
1951

Alterstage med Vaabenerne Brockenhuis og Skram og Aarstallet 1598

Solvflaske til Altervin

Øverst oppe er der en Inskription i 3 Linier:
1620 hafver Fry Karren Schram S Lavrits Brockenhvis givet denne
Solf Flasske til Qverndrv Kirke til at bryge til Messevin og for
byder alle at tage denne fraa samme Kerke wnder Gvs Straf.

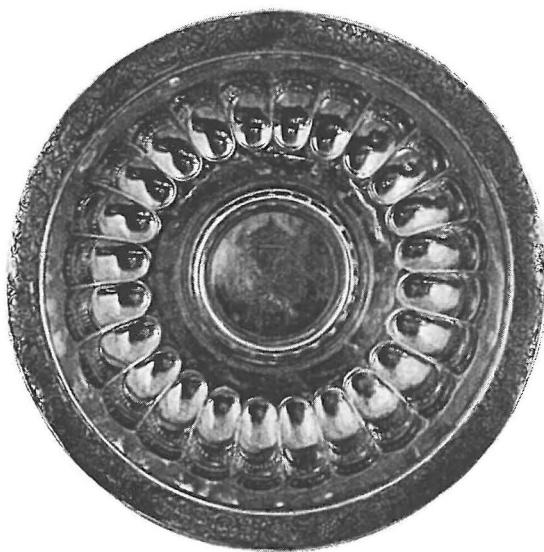
L B H
Brockenhuis
Vaaben

1590

K S
Skram
Vaaben

Oblatæske af Solv. 1615 og Bogstaverne R B H, utivliv-
somt Rigborg Brockenhuis

Daabsfad

Debefonten er af Sandsten mærket F. S. B. B. (Frederik Siegfred Bille Brahe til Egeskov, † 1871) og 1865

Bunden af Daabsfadet med Vaabenerne Krag og Juel og 1775
(Niels Krag til Egeskov, † 1740 og Sophie Juel, † 1785)

Sygekalk af Sølv med Slægtsvaabenerne Bille
Brahe og Raben (Henrik Bille Brahe til Ege-
skov, † 1789, g. 3) 1766 Caroline Agnese Raben,
† 1810.)

Nedenunder Solvmærker:

R M Lillie 1791
(Rasmus Møller, Odense, Borgerskab 8-10 1760
† 1806)

Der er en lille Disk uden Vaaben med de samme
Mærker underneden

16   L B H
Brockenhuus
Vaaben

Kristi
Monogram

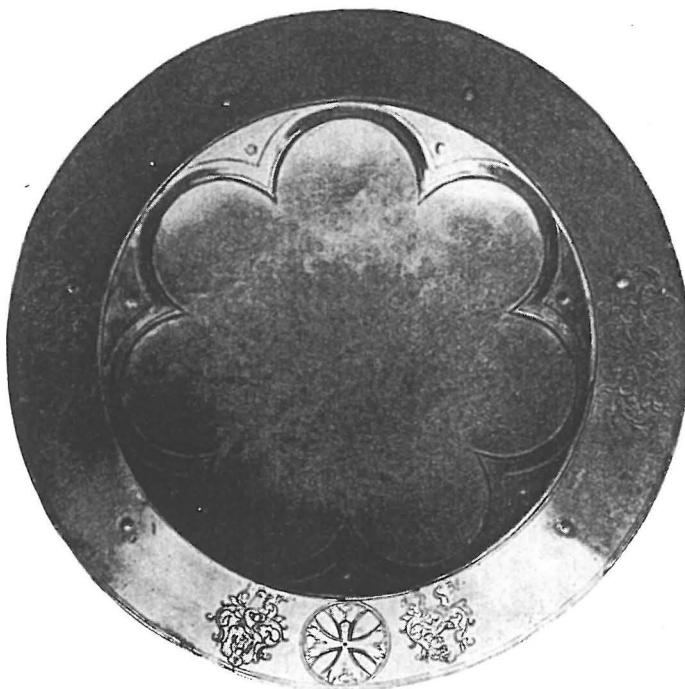
K S
Skram   02
Vaaben

Broc-
ken-
huus
Vaaben

Lykke
Vaaben

Tin-
huus
Vaaben

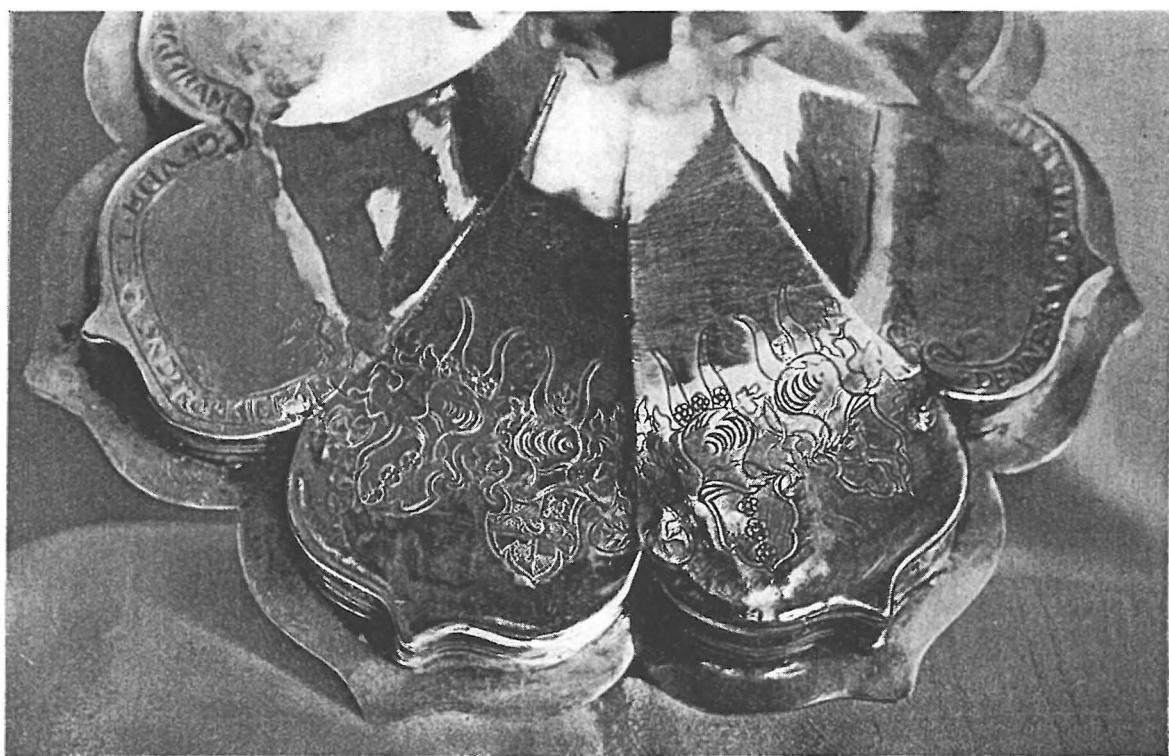
Broc-
ken-
huus
Vaaben

I W F
Ulfeld
Vaaben

Cirkelkors
Forgyldt Disk

B B H
Brockenhuus
Vaaben

Brockenhuus Lykke

Vaabenerne

Brockenhuus Tinhuis

Alterkalk

Paa Baegeret staar der:

I W F	B B H
Ulfeld	Brockenhus
Vaabben	Vaabben

I Foden er der 7 Tunger, paa hvilke man ser:

Brockenhus Vaaben
 Kristi Monogram, derunder 16 L K 02
 Skram Vaaben
 Intet
 Brockenhus og Lykke Vaaben
 Brockenhus og Tinhuis Vaaben
 Intet

Langs Overkanten af Tungerne under Vaabenerne staar der:

Denne Kalck hafvor Lavritzs Brockenhus
 til Brangstrup med sin kerre Hostrv Frv
 Karren Schram gifvedt til Qverderop Kerke.

Under Bunden er der 2 noget utsydelige Maerker, maaske med et K eller et W

Brockenhus
 Vaaben

16 L K 02

Skram
 Vaaben

MIKKEL BROCKENHUS
til Bramstrup og Damsbo, † 1555,
g. KAREN HANSDATTER LYKKE, † 1562.
Begge begravede i Nørre Lyndelse Kirke.

1

FRANDS BROCKENHUS
til Bramstrup, f. 1518, † 1569, Rigsmarsk, opforte 1554 Egeskov,
g. 1545 ANNE LAURIDSDATTER TINHUUUS til Egeskov, † 1565.
Begge begravede i Kværndrup Kirke.

1

LAURIDS BROCKENHUS
til Bramstrup og Egeskov, f. 1552, † 1604,
g. 1571 KAREN PEDERSDATTER SKRAM, f. 1544, † 1625.
Begge begravede i Kværndrup Kirke.

1

BIRGITTE BROCKENHUS
til Urup, f. 1580, † 1656,
g. 1599 JAKOB ULFELD til Ulfeldsholm og Egeskov,
f. 1567, † 1630, Rigskansler.

Prædikestol 1599 med Laurids Brockenhus's og Fru Karen Skrams Vaabener og Forbogstaver